

**UCHWAŁA NR XIII.136.2019
RADY MIEJSKIEJ W HALINOWIE**

z dnia 28 listopada 2019 r.

**w sprawie przyjęcia Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy
w gminie Halinów na lata 2020-2023**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506 z późn.zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 z późn. zm.),

Rada Miejska uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w gminie Halinów na lata 2020-2023 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Halinowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Halinowie

Marcin Pietrusiński

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr XIII.136.2019
Rady Miejskiej Halinowie
z dnia 28 listopada 2019 r.

**PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W GMINIE HALINÓW
NA LATA 2020 - 2023**

Spis treści

I.	WSTEP	3
II.	PODSTAWA PRAWNA	3
III.	DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY	4
IV.	ADRESACI PROGRAMU, WSPÓŁPRACA	5
V.	CELE PROGRAMU	5
	Cel główny	5
	Oczekiwane rezultaty realizacji Programu	6
VI.	ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH PROGRAMU	6
VII.	FINANSOWANIE	8
VIII.	MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ PROGRAMU.	9

I. WSTĘP

Przemocą w rodzinie określane jest „każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy”.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie stanowi, że przemoc w rodzinie narusza *podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności.*

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy członkami rodziny oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrz rodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi. Przemoc dotyka ludzi niezależnie od miejsca zamieszkania i statusu społecznego. Przemoc przejawia się w różnych formach:

- przemoc fizyczna – wszelkiego rodzaju działania powodujące nieprzypadkowe urazy takie jak: stłuczenia, złamania, zasinienia, oparzenia, urazy narządów wewnętrznych itp.
- przemoc psychiczna – wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna, domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna, itp.
- przemoc ekonomiczna – odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, itp.
- przemoc seksualna – wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych, itp.

Program opracowano w związku z potrzebą inicjowania procesów wsparcia społecznego. Głównym celem programu jest realizacja zadań gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

II. PODSTAWA PRAWNA

Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U z 2015 r. poz. 1390 z późn. zm.) określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.) lub ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U z 2018 r. poz. 2137 z późn. zm.).

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia (ośrodki interwencji kryzysowej, domy dla matek z dziećmi, placówki dla osób dotkniętych przemocą domową);
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

III. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY

Niniejszy Program poprzedzony był działaniami, które podejmowano w oparciu o Program Przeciwdziałania przemocy w Rodzinie i ochrony ofiar przemocy na lata 2016-2019. Realizatorami programu były instytucje, służby i organizacje działające w obszarze przemocy.

W trakcie realizacji programu gromadzono dane dotyczące przemocy występującej na terenie gminy. Oszacowanie skali zjawiska było możliwe dzięki procedurze „Niebieskie Karty i współpraca pomiędzy wszystkimi służbami.

Charakterystyka zjawiska przemocy w gminie Halinów

Zjawisko przemocy w Gminie Halinów było możliwe dzięki danym zgromadzonym przez komisariat policji w Halinowie, Miejski Ośrodek pomocy Społecznej w Halinowie, placówki oświatowe w gminie Halinów oraz w toku pracy wielu osób zaangażowanych w działania na rzecz osób uwikłanych w przemoc.

Najczęstszymi objawami przemocy w rodzinie na terenie gminy Halinów należą: awantury domowe, w tym awantury pod wpływem alkoholu, poniżanie, wyzwiska, zaniedbanie.

Ofiarami są zwykle współmałżonkowie i dzieci, chociaż występuje również przemoc wobec starszych i niepełnosprawnych rodziców.

W latach 2016-2018 przedstawiciele uprawnionych służb : pracownicy socjalni, policjanci, członkowie GKRPA, pracownicy ochrony zdrowia, przedstawiciele oświaty łącznie wypełnili 80 formularzy. Niebieskie Karty.

Udzielono pomocy w formie pracy socjalnej wszystkim rodzinom, w których zdiagnozowano problem przemocy. Z diagnozy problemów i innych zagrożeń społecznych dla miasta i gminy Halinów wynika, że znaczna część osób doświadczających przemocy spotyka się z takimi doznaniem jak wyzwiska, poniżanie oraz przemoc fizyczna typu: popychanie, szarpanie, bicie. Co piąta osoba podaje, że doznała urazów fizycznych: siniaki, zadrapania. Niestety mimo profilaktyki i różnego rodzaju prowadzonych działań istnieje prawdopodobieństwo, że spora część osób w dalszym ciągu prawdopodobnie nie ujawnia faktu doznawania przemocy ze strony swoich bliskich naszej Gminie,

nie podejmowało żadnych działań przeciwko sprawcom, dlatego bardzo ważne są działania profilaktyczne oraz terapeutyczne mające bezpośredni wpływ na świadomość osób uwikłanych w przemoc.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie.

Na terenie Gminy Halinów przemoc w rodzinie występuje najczęściej w rodzinach o niskim statusie społecznym, w powiązaniu z alkoholizmem a często również z bezrobociem. Zdarzają się również przypadki rodzin, o podwyższonym standardzie życia, jednak nie potrafiących poradzić sobie z trudami codziennych problemów.

IV. ADRESACI PROGRAMU, WSPÓŁPRACA

Adresatami programu są mieszkańcy gminy Halinów:

- osoby doświadczające przemocy w rodzinie: współmałżonkowie, dzieci, osoby starsze, osoby niepełnosprawne, partnerzy w związkach nieformalnych,
- sprawcy przemocy w rodzinie,
- instytucje i podmioty zajmujące się udzielaniem wsparcia,
- świadkowie przemocy w rodzinie

Podmioty, które funkcjonują na terenie gminy w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – Koordynator programu,
2. Zespół Interdyscyplinarny,
3. Urząd Miejski w Halinowie,
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA),
5. Samodzielne Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej,
6. Komisariat Policji,
7. Szkoły działające na terenie gminy Halinów,
8. Kościoły,
9. Organizacje pozarządowe.

V. CELE PROGRAMU

Cel główny

Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie w gminie Halinów, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie.

Cele operacyjne:

1. zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinach na terenie Gminy Halinów,
2. zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
3. zwiększenie pomocy i ochrony osobom doznającym przemocy oraz uwikłanym w przemoc, prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

4. wsparcie rodzin uwikłanych w przemoc.

Cele będą realizowane poprzez:

- budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy,
- diagnozowanie zjawiska na terenie gminy Halinów,
- wypracowanie standardów współpracy służb na rzecz pomocy rodzinie uwikłanej w przemoc domową,
- podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań promocyjno – informacyjnych wśród mieszkańców na temat problemów związanych z przemocą w rodzinie,
- poszerzenie oferty dla dzieci i młodzieży zagrożonej i dotkniętej przemocą w rodzinie – warsztaty,
- zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc,
- zwiększenie dostępności pomocy i zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie poprzez wsparcie medyczne, prawne, psychologiczne i socjalne.

Oczekiwane rezultaty realizacji Programu

1. uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem na problem przemocy w rodzinie
2. promowanie modelu rodziny wolnego bez przemocy
3. ograniczenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie.
4. wzrost liczby osób profesjonalnie działających w zakresie przeciwdziałania przemocy.

VI. ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH PROGRAMU

- 1. zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinach na terenie Gminy Halinów**
- 2. zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie**

Sposób realizacji:

- systematyczna edukacja środowiska lokalnego na temat przemocy w rodzinie poprzez:
- rozpowszechnienie broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy w środowisku lokalnym,
- rozpowszechnianie programów profilaktycznych w lokalnym środowisku,
- edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych, zajęcia wychowawcze i programy edukacyjne na temat przemocy,
- organizowanie spotkań edukacyjnych, warsztatów i pikników profilaktycznych,
- szkolenia na temat przemocy,
- wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujące zachowania nieagresywne,
- udział w ogólnopolskich kampaniach przeciwdziałania przemocy w rodzinie:
- współpraca pomiędzy pracownikami służb, instytucji i organizacji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym między innymi: wymiaru sprawiedliwości, służby zdrowia, policji, pomocy społecznej, oświaty, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miejski, Zespół Interdyscyplinarny, Policja, placówki ochrony zdrowia, szkoły, GKRPA, kuratorzy sądowi

Wskaźniki:

- ilość rozpowszechnionych materiałów o charakterze informacyjno- edukacyjnym,
- liczba zrealizowanych programów profilaktycznych,
- liczba odbytych szkoleń,
- liczba przeszkolonych osób

3. zwiększenie pomocy i ochrony osobom doznającym przemocy oraz uwikłanym w przemoc, prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Sposób realizacji

- Prowadzenie działań na rzecz dzieci i rodzin z problemem przemocy w rodzinie przez pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
- Współdziałanie z GKRPA w Halinowie w celu prowadzenia punktu informacyjnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- Współpraca z Policją w zakresie działań interwencyjnych oraz działań prawno sądowych.

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej , GKRPA, Policja , organizacje pozarządowe.

Wskaźniki:

- liczba rodzin objętych interwencją i poradnictwem,
- liczba porad udzielonych ofiarom przemocy,
- liczba osób skierowanych do instytucji i organizacji udzielających pomocy,

4. wsparcie rodzin uwikłanych w przemoc

Sposób realizacji

- Udzielenie wsparcia i informacji osobom doznającym przemocy ze strony bliskich (między innymi: wskazanie miejsc i placówek świadczących pomoc osobom dotkniętym przemocą),
- Udzielenie wsparcia i informacji osobom doznającym przemocy ze strony bliskich (między innymi: wskazanie miejsc i placówek świadczących pomoc osobom dotkniętym przemocą),
 Udzielanie przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej pomocy finansowej, rzeczowej oraz w formie pracy socjalnej rodzinom dotkniętym przemocą
- Udzielenie wsparcia i informacji osobom doznającym przemocy ze strony bliskich (między innymi: wskazanie miejsc i placówek świadczących pomoc osobom dotkniętym przemocą),
- Prowadzenie edukacji wśród osób doznających przemocy w zakresie przysługujących im praw,
- Oddziaływanie na sprawców przemocy i kierowanie ich do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych,
- Podejmowanie działań pomocowych i interwencyjnych w momencie zaistnienia problemu przemocy.

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Punkt informacyjny

Wskaźniki:

- liczba rodzin objętych działaniami pomocowymi,
- liczba porad udzielonych rodzinom uwikłanym w przemoc,
- liczba sprawców przemocy objętych działaniami terapeutycznymi.

5. opracowanie i realizacja planu działań dotyczących ochrony ofiar przemocy w rodzinie

Sposób realizacji

- Budowanie skutecznych form pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie, poprzez udzielanie profesjonalnej pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie
- Wdrażanie procedury „Niebieska Karta”, poprzez: :
 - organizowanie cyklicznych szkoleń, porad, dot., procedury „Niebieskiej Karty”, zjawiska przemocy w rodzinie,
 - opracowanie i udostępnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych dot. infrastruktury placówek pomocowych (informatory, ulotki, plakaty),
 - prowadzenie działalności informacyjnej nt. procedury „Niebieskiej Karty”.
 - prowadzenie działań terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie przy współpracy innych organizacji, instytucji oraz utworzenia własnego punktu poradnictwa
 - wspomaganie działalności instytucji, kościołów i związków wyznaniowych, stowarzyszeń i osób fizycznych realizujących zdania w zakresie pomocy ofiarom przemocy.
 - tworzenie warunków do bezpiecznego spędzania czasu, w szczególności dla dzieci i młodzieży

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miejski, Zespół Interdyscyplinarny, Policja, placówki ochrony zdrowia, szkoły, GKRPA, organizacje pozarządowe i inne instytucje działające w obszarze przemocy w rodzinie.

Wskaźniki:

- liczba założonych Niebieskich Kart,
- liczba opracowanych i rozpowszechnionych materiałów dot. infrastruktury placówek pomocowych,
- liczba osób skierowanych do odbycia terapii,
- liczba zrealizowanych form aktywnego spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież.

VII. FINANSOWANIE

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie są środki finansowe z budżetu gminy, środki realizatorów oraz środki z pozyskanych dotacji. Realizacja działań punktu informacyjnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie będzie współfinansowana

z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

VIII. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ PROGRAMU

1. Nad realizacją projektu nadzór prowadzi jego Koordynator.
2. Ewaluacja programu będzie polegała na zebraniu danych liczbowych z zakresu projektu zgodnie z opracowanymi wskaźnikami. Zgromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu oraz stwierdzić, czy działania przynoszą zakładane zmiany.
3. Do 30 maja każdego roku Koordynator programu przedłoży Burmistrzowi Halinowa sprawozdanie i ocenę realizacji programu.
4. Do 30 czerwca każdego roku Burmistrz przedstawi Radzie Miejskiej sprawozdanie z wykonania zadań określonych w programie.

Uzasadnienie

Obowiązek tworzenia programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony przemocy w rodzinie na każdym poziomie krajowym i każdej jednostki samorządu terytorialnego jest określony w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 z późn. zm.), która wskazuje i określa zadania realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.).

Celem ustawodawcy jest tworzenie i wdrożenie systemu przeciwdziałania przemocy tj. skoordynowania pracy różnych służb i instytucji w celu zapewnienia kompleksowej pomocy osobom uwikłanym w przemoc domową.

Ponadto opracowanie powyższego programu daje możliwość ubiegania się o środki zewnętrzne na wdrażanie programu a w konsekwencji budowanie całego systemu na poziomie Gminy Halinów.

W związku z powyższym proponuje się podjęcie ww. uchwały.